## مقدّمه

ملاّ[1] محمّد باقر اصفهانی معروف به *"علاّمه‌ی مجلسی"* (درگذشته به سال ۱۱۱۰ و یا به قولی ۱۱۱۱ هجری قمری) دانشمند فقیه و محدّث مشهور شیعه، یکی از پرآوازه‌ترین علمای جهان اسلام است که همچون ستاره‌ای پرفروغ در آسمان علم و تقوی و فضیلت می‌درخشد و کمتر کسی را می‌توان یافت که شعیه‌ی دوازده امامی باشد و از برکات انفاس قدسیه‌ی آن بزرگوار بهره‌ای نبرده باشد.

او فرزند ملاّ محمّد تقی مجلسی است؛ که او نیز از مفاخر دانشمندان شیعه به شمار می‌آید و در میدان علم و عمل و فضیلت جایگاه خاص خود را دارد.

ملاّ محمّد تقی را *"مجلسی اوّل"* و فرزند او ملاّمحمّد باقر را *"مجلسی دوّم"* و بلکه به جهت شهرت فراوان به اختصار مجلسی می‌گویند.

علاّمه‌ی مجلسی که در قرن یازدهم و اوایل قرن دوازدهم هجری می‌زیست و معاصر چند تن از پادشاهان سلسله‌ی صفویه بوده است؛ با تألیف کتابهای سودمند و تدریس علوم اسلامی و تعلیم و تربیت

---

۱ - عبارت "مُلاّ" یا "مولی" لقبی است که در زمان‌های قبل برای دانشمندان دینی بکار می‌رفته است این لقب در زمان ما به "آیة اللّه" تعبیر می‌شود.

شاگردان و اداره‌ی امور شیعیانِ زمان خود، خدمات بزرگی به اسلام و مردم مسلمان ایران کرد که کمتر کسی چنین توفیقی تاکنون پیدا کرده است و همه‌ی ما به شکلی مدیون تلاشهای آن مرد بزرگ هستیم.
بر همین اساس ـ به جهت حقّی که بر گردن ما دارد ـ شایسته دیدیم که در حدّ توان خود به شرح زندگانی ایشان بپردازیم، تا نسل امروزِ جامعه‌ی ما و به خصوص جوانان با این چهره‌ی پرافتخار عالم تشیّع بیشتر آشنا شوند و ادای حقّی نیز نسبت به آن شخصیّت بزرگ کرده باشیم. راجع به علاّمه ـ شخصیّت او وکارنامه‌ی فعّالیّتهای علمی و اجتماعی او ـ کتاب‌های فراوان نگاشته شده است که در آخر این کتاب به مهم‌ترین آنها ـ که در تألیف این کتاب از آنها بهره جسته‌ایم ـ اشاره خواهیم کرد. لیکن سعی ما بر این است که به زبان غیرعلمی فارسی روان و مردم پسند نکات برجسته و مهمّ حیات علاّمه را بازگو کنیم و در ضمنِ داستان‌ها و حکایات جالبی که از ایشان نقل شده و به دست ما رسیده است خوانندگان محترم را با این شخصیت بیشتر آشنا نماییم. و البتّه قضاوت درباره‌ی درست و نادرست بودن آن را نیز به عهده‌ی خواننده‌ی عزیز وا می‌نهیم چرا که آن قدر بعضی مطالب دهن به دهن گشته و کم و زیاد شده است که عقل سلیم گاه پاره‌ای از آنها را دور از منطق و واقع به حساب می‌آورد.

**اصفهان**

**سیّد محمّد حسین سجّاد**

**رجب المرجب ۱۴۲۷ هجری - امرداد ۱۳۸۵ خورشیدی**